KÖZÉLET

Szeged megszállásának hetvenedik évfordulójára emlékeztek + FOTÓK

Ez a tartalom archív! A cikkben szereplő információk a megjelenés óta megváltozhattak.

Megjelent: 2014.10.11. 06:08
Szerző: **Varga Anna**

Bár már 1945-ben megszületik a szovjet „felszabadítás mítosza”, Szakály Sándor arra emlékeztetett, hogy ez csak a propaganda szintjén létezett. A Veritas Történetkutató Intézet főigazgatója a Bálint Sándor Szellemi Örökségéért Alapítvány konferenciáján elevenítette fel a hetven évvel ezelőtti történéseket.

Szegedet 1944. október 11-én hajnalban foglalták el a szovjet hadsereg egységei, a hetven évvel ezelőtti eseményekre emlékezve egy konferenciát rendezett a Bálint Sándor Szellemi Örökségéért Alapítvány. *Miklós Péter* történész a rendezvényen a huszadik század egyik legfájdalmasabb, ugyanakkor elfogultság nélkül nehezen kutatható időszaknak nevezte az 1944-es történéseket.

Szakály Sándor, a Veritas Történetkutató Intézet főigazgatója szerint 1944. augusztus közepét kell Magyarország szovjet megszállásának időpontjának tekinteni, hiszen Erdély területén már akkor megjelentek a csapatok, és akkor nem a trianoni határok voltak érvényben. „Meglátásom szerint a szovjet csapatok Magyarországot és a Magyar Királyi Honvédséget teljes joggal

ellenségnek tekintik, hiszen két ellenséges országról van szó. A Szovjetunió természetesen le akarja győzni hazánkat, mint ahogy Romániát vagy Németországot. Ha megfigyeljük az akkori szovjet terminológiát, abból kiderül, hogy Magyarország esetében nem arról írnak, hogy felszabadítottak valamit, hanem úgy fogalmaznak, hogy elfoglaltak" – mutatott rá Szakály Sándor. Hozzátette, ezt támasztja alá, hogy Varsó és Prága esetében a város felszabadításáért feliratú emlékérmet kaptak a katonák, míg a magyar fővárosban Budapest elfoglalásáért szerepelt az emlékérmen. „Az már más kérdés, hogy ezt 1945-ben és utána miként próbálják a maguk politikai javára fordítani, hiszen majdnem minden nagyobb településen az volt az első feladatuk, hogy a szovjet csapatok bevonulására emlékműveket avattak" – jegyezte meg. Vagyis 1945 után megszületik a felszabadító szovjet csapatok mítosza, de ez csak a politikai propaganda szintje, hiszen egy háborúban ellenségek vannak.

Német majd szovjet megszállás – csöbörből vödörbe

Szakály Sándor a német majd a szovjet megszállást egy folyamatnak részeinek tekinti, ez – ahogy fogalmazott – a csöbörből vödörbe kategória. „Az én felfogásom szerint mindenki szabadon eldöntheti, hogy a szovjet csapatok bevonulását miként éli meg. Nem lehet ráerőltetni esetleg a budapesti gettóban bezárt zsidóra, hogy ezt ne tekintse felszabadulásnak. Aki az életét köszönheti annak, hogy 1944-ben bejöttek az oroszok, annak adjuk meg a lehetőséget, de annak is adjuk meg a lehetőséget, aki ezt nem felszabadulásként élte meg" – magyarázta a Veritas Történetkutató Intézet főigazgatója.

Szólt arról is, hogy 1947. február 10-éig a szovjet csapatok a győztesek jogán teljesen legitim módon tartózkodtak Magyarországon. Után a magyar békeszerződés mondta azt ki, hogy a Szovjetuniónak joga van csapatokat állomásoztatni hazánkban, hogy az összeköttetést biztosítsa az Ausztriában lévő szovjet megszálló csapatokkal. Szakály megjegyezte, az 1955-ös osztrák államszerződés után 1957-ig azonban illegitim módon voltak jelen a magyar területeken a megszálló csapatok. Ausztriából ugyanis ennek a szerződésnek az értelmében a négy nagyhatalom megszálló alakulat katonáit kivonja az osztrák területekről. Ezt a szovjetek be is tartják, ám így felmerül a kérdés, hogy mi alapján kell összeköttetést biztosítanunk nekik.

Szegeden is kitartott a hívekért a katolikus egyház

Zombori István nyugalmazott múzeumigazgató elmondta, földrajzi helyzetéből adódóan a szovjetek által az elsők között megszállt városok egyike Szeged volt, s egyben Magyarországon az első püspöki székhely is e tekintetben. A kormány felszólította a tisztviselőket is, hogy

ürítsék ki a városokat, a katolikus egyház azonban másként döntött. „Az 1944 márciusában a Szeged-Csanádi Egyházmegye élére kinevezett *Hamvas Endre* püspök szeptember végén összehívta a plébánosait és azt kérte, hogy mindenki maradjon a helyén. Azt mondta, hogy a pásztornak a nyáj mellett van a helye" – részletezte Zombori. Hamvas püspökök ráadásul Szeged megszállása, vagyis október 10-e utáni napokban ugyanabban az időben, reverendában a titkára kíséretében végigsétált a városon, hogy mindenki lássa, ő itt van és helytáll. „Ugyanezt mondta az itt maradt szerzeteseknek, a ferenceseknek, jezsuitáknak, a minoritáknak, a piaristáknak és a nővéreknek is. A nővéreknek volt a legnehezebb, mert mint kiderült a szovjet katonák mindenütt nőket kerestek és megerőszakolták őket" – mondta el a nyugalmazott múzeumigazgató. Hozzátette, maga az orosz katonai parancsnokság egyfajta tisztelettel viseltetett a püspök és általában a papok iránt, akik igyekeztek vigaszt nyújtani az embereknek, lelkiekben erősítették a híveket.

Vissza kell hozni a köztudatba a 70 évvel ezelőtt történteket

Haág Zalán, a kulturális bizottság elnöke elmondta, bár sokan érdeklődnek a második világháború iránt, de nem mindenki van tisztában azzal, hogy szüleik, nagyszüleik vagy épp szűkebb lakókörnyezetük, Szeged miként élte át azokat az esztendőket. „A légoltalom és az 1944-es légitámadás áldozatainak emlékét a tűzoltóság falán egy dombormű őrzi, amikor azt felavattuk, azt tapasztaltuk, hogy az idősebbek szívesen mesélnének erről az időszakról és sokak meg is hallgatnák ezeket. Ezért szerveztük meg *Oláh András Pál* történésszel a Móra-múzeumban azt a tárlatot, mely a szegedi légitámadásoknak állít emléket, és az ilyen konferenciák is azt szolgálják, hogy minél több szegedi megismerje a második világháború eseményeit, Szegedhez kötődő vonatkozásait" – fogalmazott Haág Zalán. Hozzátette, vissza kell vezetni a köztudatba a hetven évvel ezelőtt történteket, a város szinte minden lakosának felmenője elszenvedője volt az akkori szörnyűségeknek.

A Katolikus Házban rendezett konferencián *Kiss Gábor Ferenc*, az SZTE JGYPK adjunktusa az ukrajnai megszállásról tartott előadást egy hadbírósági ügy tanulságait is megosztva a hallgatósággal, míg Oláh András Pál az Auschwitz elleni szövetséges légitámadás lehetőségeiről beszélt. A történész elmondta, hogy 1944. május közepe és július eleje között a deportáló vonatok Magyarországról, Szlovákiából és Lengyelország déli területeiről több mint 437.000 embert szállítottak el, s felvetődik az a kérdés, hogy a levegőből meg lehetett volna-e akadályozni, vagy legalább lassítani a deportálást, illetve a tömeges kivégzéseket, politikai akarat hiánya mellett? Oláh András Pál szerint a deportálás és a tömeges kivégzések

megakadályozhatók lettek volna, például, ha a szövetségesek a tömegpusztító létesítményeket, vagy éppen az oda vezető vasútvonalakat lebombázzák.

Szegedma Hírportál
kb. 3 éve

Szakály Sándor, Miklós Péter, Zombori István és Haág Zalán részvételével rendeztek konferenciát a hetven évvel ezelőtti szovjet megszállás emlékére.

Szeged megszállásának hetvenedik évfordulójára emlékeztek
Bár már 1945-ben megszületik a szovjet „felszabadítás mítosza”, Szakály Sándor arr…
SZEGEDMA.HU

2 1 Megosztás

Kommentek

0 hozzászólás Rendezés: Legrégebbi

Hozzászólás írása...

Facebook Hozzászólások modul

HASONLÓ TÉMÁK: #SZEGED #ZOMBORI ISTVÁN #KONFERENCIA #BÁLINT SÁNDOR SZELLEMI ÖRÖKSÉGÉÉRT ALAPÍTVÁNY #HAÁG ZALÁN #SZAKÁLY SÁNDOR #TÖRTÉNELEM #MIKLÓS PÉTER #SZOVJET MEGSZÁLLÁS #VERITAS TÖRTÉNETKUTATÓ INTÉZET

OLVASTA MÁR?
Sok százan a dorozsmai töklámpások fényénél + FOTÓK

KÖVETKEZŐ
Könyvtárában is a politikával foglalkozik Kohári Nándor, Tápé és Baktó jelöltje

EZ IS ÉRDEKELHETI